

RUDOLF STEINERSKOLAN I NORRKÖPINGS PLAN FÖR ARBETET MED ATT MOTVERKA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

Alla elever och medarbetare på Rudolf Steinerskolan ska känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för sin egenart. Ingen ska bli utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

Innehåll

Likabehandlingsplan	1
Skolans uppdrag	1
Definitioner	1
Det förebyggande arbetet sker i vardagen	2
Om något händer - utreda och åtgärda	3
Organisation och ansvarsfördelning	3
Handlingsplan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.....	4
Inkludering och gemenskap.....	4
Förebyggande arbete	4
Bättre förutsättningar för nya familjer	4
Åldersintegrering.....	4
Hemmasittare	4
Rastvakter.....	5
Bollspel.....	5
Att må bra.....	5
Åtgärder under året:	5
Utvärdering av föregående års handlingsplan	6

Likabehandlingsplan

Skolans uppdrag

Enligt 6 kap skollagen (2010:800) samt 3 kap. 14 §-16 § i diskrimineringslagen (2008:567) skall huvudmannen se till att:

- Det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering.
- Skolan förebygger och förhindrar kränkande behandling och diskriminering,
- Det upprättas en årlig plan/likabehandlingsplan.

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering definieras i 1 kap, 4 § diskrimineringslagen och är ett övergripande begrepp för negativ behandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom t ex strukturer och arbetssätt missgynnar personer utifrån diskrimineringsgrunderna.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön: man eller kvinna.
- Etnisk tillhörighet: någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.
- Religion eller annan trosuppfattning: någon som tror på en högre icke-världslig makt eller en gud.
- Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
- Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
- Könsoverskridande identitet eller uttryck: personer som vill uttrycka sin identitet på sätt som traditionellt tillhör det motsatta könet, t.ex. transvestiter.
- Ålder: den biologiska ålder som individen uppnått.

Kränkande behandling

ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt Diskrimineringslagen kränker ett barns eller en elevs värdighet. Lag (2008:571).

- Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna

Kränkningar kan vara:

- fysiska (t ex att bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (t ex att bli hotad eller kallad vid fula namn)

- psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- text- och bildburna (t ex klotter, lappar, sms, e-post, mms)

Trakasserier

Alla kränkningar är inte diskriminering men all kränkande behandling måste förhindras. Trakasserier är ett vedertaget begrepp i diskriminerings-sammanhang och alltså kopplade till diskrimineringsgrunderna. Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det är därför nödvändigt att skilja mellan trakasserier och annan kränkande behandling.

Mobbning

Mobbning är när en eller flera individer upprepade gånger och fortlöpande blir utsatta för negativa handlingar från en eller flera andra individer. Med mobbning menas både psykiskt och fysiskt våld. I psykiskt våld innefattas även utfrysning. Mobbning innebär att den som är utsatt är i underläge och känner sig kränkt. Spontan bråk mellan elever är inte mobbning.

Repressalier

Det är förbjudet att utsätta en elev för repressalier eller bestraffning efter anmälan om trakasserier, mobbning och annan kränkande behandling.

Det förebyggande arbetet sker i vardagen

Barn har från början en känsla för allas lika värde. De gör inte skillnad på människor exempelvis utifrån var de kommer ifrån eller vem de älskar. Det är de vuxna som har givna föreställningar om hur saker och ting ska vara och för vidare sina fördomar till barnen.

Pedagogiken

Inom Waldorfpedagogiken betraktas alla människor som unika och syftet är att låta barnen utvecklas till fria och självständiga individer.

Fantasibilder och berättelser spelar en stor roll under de första skolåren. Barnen är ännu under de första skolåren i härmningsåldern och då passar det bra att de inte bara får lyssna till olika berättelser utan de gör även små pjäser där de spelar upp historierna. I fantasin kan man som bekant vara vad som helst så i dessa pjäser kan en pojke spela såväl fjärlil som häxa eller prinsessa och en flicka kan självklart ha roller som prins, troll eller kung.

Waldorfpedagogiken i sig ger alltså goda förutsättningar för att barnen inte ska placeras i olika fack efter kön, etnisk bakgrund mm. Detta ger en bra grund för att barnen ska behålla och utveckla en acceptans för alla människor och deras olikheter.

Ordningsregler

Det ska finnas tydliga gemensamma ordningsregler som revideras varje läsår tillsammans med eleverna. Alla elever ska känna till att ordningsreglerna finns och vad de innebär. Förutom de mer konkreta ordningsreglerna gäller att alla vuxna ingriper vid otrevligt språk, konflikter eller "skojbråk". Vid tillsägelser använder vi oss av orden "Vi på den här skolan...". Det förs studier/samtal i kollegiet (som helhet eller mindre grupper). Lärarna hjälps åt att skapa en bild av den sociala samvaron mellan eleverna.

Information

Skolans antimobbningsgrupp har till uppgift att öka medarbetarnas, elevernas och föräldrarnas kunskap om mobbning och dess effekter.

Antimobbningsgruppen är ute i klasserna och presenterar sig och informerar om arbetet mot kränkningar och diskriminering varje år. Eleverna ska veta vad de ska göra och vem de vänder sig till om de själva eller någon kamrat blir utsatt.

Föräldraföreningen, i vilken alla föräldrar på skolan automatiskt är medlemmar, ska ges möjlighet att ha synpunkter på likabehandlingsplanen innan den antas. Föräldrarna får information om likabehandlingsplanen och vem man vänder sig till genom klasslärarna/-föreståndarna samt genom att planen finns tillgänglig på hemsidan.

Om något händer - utreda och åtgärda

- Om något som uppfattas som diskriminerande och/eller sker så ska det i första hand tas upp av klassläraren/-föreståndaren som försöker utreda händelsen. Denna utredning sker i samtal med inblandade elever och syftar främst till att lösa konflikten och hitta vägar till någon överenskommelse.
- Föräldrarna ska informeras.
- Vid svårare fall eller upprepning vänder sig klassläraren/-föreståndaren till antimobbningsgruppen som har en särskild rutin för hur hanteringen av sådana ärenden går till.
- Vid ärenden där minst den ena parten är vuxen anmäls det till styrelsen som utreder och åtgärdar.
- Om antimobbningsgruppen bedömer att den inte kan lösa problemet anmäler den till styrelsen för vidare utredning och åtgärder.
- De åtgärder som sätts in ska dokumenteras, följas upp och utvärderas.
- Händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska också rapporteras till Arbetsmiljöverket. Styrelsen ansvarar för rapporten.

Organisation och ansvarsfördelning

Organisationens uppbyggnad består av ett kollegialt samarbete. Beslutsfrågor som är verksamhetsövergripande eller enskilda medarbetarfrågor behandlas i kollegiet/skolrådet. Ansvar för verksamheten ligger dock på stiftelsens styrelse. Inom kollegiet utses en antimobbningsgrupp som har till uppgift att hantera svårare fall eller upprepning av mobbning eller annan kränkande behandling samt att informera om mobbning och dess effekter.

Alla som arbetar i skolan ska visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt. Vidare ska alla aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer och grupper samt aktivt arbeta för att kränkningar aldrig ska förekomma. Varje incident av kränkande behandling ska resultera i en reaktion från de vuxna i skolan.

- Klassläraren/-föreståndaren ansvarar för att lättare kränkningar blir lösta.
- Antimobbningsgruppen ansvarar för att svårare fall hanteras och blir lösta.
- Antimobbningsgruppen hjälper till vid förtroendekriser eller kommunikationssvårigheter på uppdrag av elever, föräldrar eller personal.
- Styrelsen tar emot anmälningar om allvarigare kränkningar.
- Antimobbningsgruppen presenterar sig för alla klasser varje läsår.

Handlingsplan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

En handlingsplan för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling ska upprättas årligen. Handlingsplanen utformas av medarbetarna i samråd med elever och föräldrar. Planen omfattar alla verksamheter, dvs skola, förskoleklass och fritidshem, och ska innehålla de åtgärder man kommer att fokusera på under det läsåret samt en utvärdering av föregående års åtgärder. Handlingsplanen omfattar inte allt som görs utan innehåller några utvalda områden som kommer att fokuseras särskilt på under kommande period. Det pågår ständigt arbete på olika plan och på olika sätt för att eleverna ska känna sig trygga och ingen ska känna sig utsatt.

Inkludering och gemenskap

Förebyggande arbete

Det förekommer att elever kallar både varandra och vuxna på skolan för nedvärderande och kränkande ord och uttryck. Detta sker ibland helt öppet och ibland när ingen annan utom den utsatte hör det. Vi tror att det i grunden handlar om delaktighet. Den som kallar en klasskamrat för något fult känner ofta själv osäkerhet och utanförskap inför skolan och sina klasskamrater. Alla behöver uppmärksamhet och bekräftelse men den som känner sig utanför kan uppfatta att hen aldrig får positivt gensvar. Då kan det kännas bättre med negativ uppmärksamhet än ingen uppmärksamhet alls och det blir en ond spiral som leder till exkludering och distansering. För att förebygga och bryta sådana tendenser kommer vi att arbeta med inkludering, såväl plats- som gemensamhets- och individinkludering.

Bättre förutsättningar för nya familjer

Det finns en hel del som skiljer sig på waldorfskolor jämfört med andra skolor. Det gör att nya elever inte bara upplever skolan och kamraterna som främmande utan även undervisning, förhållningssätt, miljö mm är annorlunda mot vad de är vana vid. Det är viktigt att de som kommer från andra skolor ges goda förutsättningar att komma in i gemenskapen från början. Det gäller både elever och föräldrar som direkt måste ges information och möjlighet att inkluderas i skolan och dess kultur och traditioner.

Åldersintegrering

Vi arbetar mycket med att elever i olika åldrar ska ha möjlighet att träffas och umgås och det arbetet vill vi lyfta fram som en viktig del i arbetet med trivsel och trygghet. På skolgården integrerar eleverna i olika åldersgrupper vilket är mycket positivt för gemenskapen på skolan och det bör uppmuntras. Exempel på verksamheter som främjar åldersintegrering är när två eller flera klasser går tillsammans på måndagsutflykt, när en klass bjuder in andra klasser på föreställning, när vi på friluftsdagar och projektveckor delar upp eleverna i tvärgrupper med blandade åldrar samt vårt faddersystem där alla elever när de börjar klass 1 får en fadder i en högre klass. Både inom undervisningen och på rasterna samt på fritidshemmet bör eleverna uppmuntras att göra saker tillsammans över ålders- och klassgränser då detta bidrar till god stämning, ökad gemenskap och en starkare ”vi-känsla”.

Hemmasittare

Tyvärr finns det elever som av olika anledningar har svårt att komma iväg till skolan och istället blir kvar hemma. Vi har en tendens till ökning inom detta område och det kryper

dessutom längre ned i åldrarna. Ju längre tiden går desto svårare blir det för en elev som varit hemma mycket att komma till skolan. Det leder till exkludering och isolering och vi kommer att prioritera arbetet med att bryta denna trend. Vi har utsett en närvaroansvarig som har tid i sin tjänst för att arbeta med detta. Denne särskilt närvaroansvariga kommer att ha tät kontakt med elever som har hög frånvaro och deras föräldrar. Vi kommer även att intensifiera samarbetet med kommunen och "Alla barn i skolan" för att få råd, hjälp och stöd i arbetet med dessa familjer.

Rastvakter

Rudolf Steinerskolan är belägen på en härlig kulle som erbjuder såväl stora fria ytor som rik växtlighet med många skrymslen och vrår. Detta är fantastiskt för barnen och deras lek men kan även ge möjligheter att i det dolda göra sådant som inte är acceptabelt som att kränka andra på olika sätt. För att undvika att sådant sker finns utarbetat ett rastvaktsystem. Gården är indelad i olika områden och det finns alltid minst en vuxen som ska ha uppsikt över varje sådant delområde vilket innebär att alla ytor täcks av. Lärare, resurspersoner och fritidshemspersonal ansvarar för olika områden enligt ett schema. Detta system är under ständig förbättring.

Bollspel

När det gäller bollspel uppstår lätt konflikter i spelets hetta. Detta gäller både vid fotbollsplanen och när det spelas "king" utanför famnarna. Hittills under läsåret har det knappt spelats fotboll alls men vi måste vara beredda på att konflikter kan blossa upp om fotbollsspelandet skulle återupptas. Gällande king har konflikter oftast uppstått när elever varit oeniga om domslut och under senare tid har detta gällt särskilt en klass. Vi arbetar med att det alltid ska finnas vuxna i närheten som kan se och hjälpa eleverna att undvika konflikter och - om de ändå uppstår - hjälpa dem att lösa konflikterna på ett bra sätt.

Att må bra

För att kunna behandla andra bra krävs att man själv mår bra. Precis som i resten av samhället finns det barn och ungdomar som mår dåligt. Skälen till att man mår dåligt är mycket olika och kan ha att göra med saker både i och utanför skolan. Den som mår dåligt har oavsett skäl svårt att fungera på ett bra sätt vad gäller både skolarbete och det sociala vilket påverkar både eleven själv och övriga elever och lärare. Därför är det viktigt att eleverna får prata om hur det är att må dåligt och vad man behöver för att må bra. Från skolan kan vi hjälpa dem med verktyg och metoder som leder till ett bättre mående. Det kan handla om exempelvis hälsa och motion eller sådant som involverar det egna beteendet samt hur man uttrycker sig på sociala media.

Åtgärder:

- Arbeta med inkludering som ett sätt att förebygga utanförskap.
- Arbeta med att på ett bättre vis få in nya elever och deras familjer i gemenskapen på skolan.
- Främja åldersintegrering i skolan och på fritidshemmet.
- Fokusera på att bryta trenden med hemmasittare.
- Hjälpa eleverna med vad vi behöver för att må bra.
- Upprätthålla och förbättra systemet med rastvakter och särskilt uppmärksamma situationen kring bollspelande.

Utvärdering av föregående års handlingsplan

Föregående års handlingsplan innehöll fyra punkter som vi under läsåret arbetade särskilt med. Nedan följer en sammanfattning av kollegiets utvärdering som gjordes på medarbetarmöte 2017-02-16.

- **Att upprätthålla och förbättra systemet med rastvakter och särskilt uppmärksamma situationen på och kring fotbollsplanen och killerbollspelandet.** Systemet med rastvakter har förbättrats genom att 3-5 medarbetare från fritidshemmet avsatts att vara rastvakter på 10-rasten och lunchrasten enligt schema. Fotboll spelades inte i någon större utsträckning under perioden. Däremot har en klass haft problem med killerboll. Klassläraren tillsammans med rastvakter har vidtagit åtgärder som lett till förbättringar.
- **Fler vuxna bland barnen i de högre klasserna.** Fritidshemspersonal har schemalagts att befinna sig i Ladan bland högskoleeleverna vilket lett till lugn och ro. En resursperson är knuten till klass 7 under innevarande läsår vilket även det bidrar till lugn och ro och god stämning.
- **Antimobbningsgruppens projekt gällande förebyggande arbete och nolltolerans.** Särskilda insatser gjordes i några klasser med anledning av tendenser som visade sig och som behövdes tas tag i direkt innan de blev problem. Det finns alltid mer att göra inom det förebyggande arbetet och vi avser att fortsätta med detta framöver.
- **Samtal om vad man behöver för att må bra.** Skolsköterskan genomför samtal och frågestunder med hela och delar av klasser samt även individuellt vid behov vilket är uppskattat av eleverna. Detta arbete kommer att fortsätta.

Antagen av styrelsen 2017-04-03